

«فداکاران»

آموختنی‌ها

۱ آشنایی با مفهوم فداکاری
۲ تشخیص فعل زمان گذشته و به‌کارگیری آن
۳ شناخت کلمه‌ی مرکب «... + کش» و توانایی ساختن آن
۴ انتخاب موضوع در بندنویسی

جعبه‌ی کلمات

کلمات هم‌معنی

اشغال: جایی را به زور گرفتن
ریزش: فرو ریختن
جلوگیری: پیشگیری
افتخارآفرین: باعث سربلندی شدن
مرگ حتمی: مرگ قطعی
پیشروی: به جلو رفتن
دلیرانه: شجاعانه
شریف: بزرگوار
غروب: پایان روز
هم‌نوعان: هم‌جنسان
فداکار: از خود گذشته
فانوس: نوعی چراغ نفت‌سوز
جاودانه: همیشگی ... ابدی
واقعه: رویداد
هویزه: نام یکی از شهرهای خوزستان
نارنجک: نوعی بمب دستی کوچک
سرمشق: الگو
اشتیاق: شوق و علاقه
طفل: کودک ... بچّه

کلمات مخالف

بزرگ ≠ کوچک
غروب ≠ طلوع
دلیر ≠ ترسو
گرفتار ≠ آزاد
فداکار ≠ خودخواه
فراوان ≠ کم ... اندک
بسته ≠ باز
سریع ≠ کند
باهوش ≠ کم‌هوش، کم
زندگی ≠ مرگ
بخاری ≠ کولر
موفقیت ≠ شکست
سرانجام ≠ سرآغاز
آغاز ≠ پایان
نجات ≠ اسارت

کلمات هم‌خانواده

اشتیاق، مشتاق، شوق
شریف، شرافت، مشرف
موفقیت، موفق، توفیق
اشغال، مشغول، شغل
شهادت، شهید، شاهد
تحمیلی، حمله، حملات
واقعه، واقعیت، واقع
افتخار، مفتخر، فخر

فداکاران

فداکاران انسان‌هایی هستند که برای نجات جان دیگران یا کمک به هم‌نوعان، جان خود را به خطر می‌اندازند؛ از جمله انسان‌های فداکار می‌توانیم سهام خیّام، شهید محمّدحسین فهمیده، رزعلی خواجوی و حسن امیدزاده را نام ببریم. فداکاران نامشان در ذهن ما ماندگار است.

بخوان و بدان

درنا خط‌کش را برداشت و برای تمرین ریاضی، خطّی کشید. با خودش فکر کرد چه جالب! خط‌کش وسیله‌ای است که با آن خط راست می‌کشند. بعد در ذهنش به دنبال کلماتی شبیه «خط‌کش» گشت.

نگاهی به برادرش انداخت و پرسید: برنا می‌توانی کلماتی شبیه خط‌کش را برایم بگویی؟

برنا کمی فکر کرد و گفت: دودکش، نفت‌کش و ...

درنا به معنای کلماتی که برادرش گفته بود، فکر کرد. دودکش وسیله‌ای که دود را از خانه بیرون می‌کشد.

نفت‌کش وسیله‌ای که نفت را حمل می‌کند.

درنا دوباره مشغول کار شد. حالا فهمیده بود که با ترکیب برخی کلمات با «کش»، کلمه‌ای جدید و با معنای جدید ساخته می‌شود.

اگر کاری را قبلا انجام داده باشیم، یعنی آن را در زمان «گذشته» انجام داده‌ایم.

★ وقتی کلماتی از قبیل: زنگ پیش، دیروز، پارسال، یک ساعت قبل و ... در جمله‌ای استفاده شود، جمله مربوط به زمان گذشته است.

نکته

قبلاً نوشتن «بند» را یاد گرفتیم. در بندنویسی مهم‌ترین کار «انتخاب موضوع» است. آنچه در بند می‌آید باید با موضوع مطابقت داشته باشد یعنی موضوع به ما می‌گوید که در بند چه چیزهایی گفته شده است.

نسخه دبیر پیش نویس